

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гуманітарно-педагогічний факультет

“19” червня 2025 р

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ФІЛОСОФІЯ

Спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії»

Освітня програма: «Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробники:

Савицька Інна Миколаївна, кандидат філософських наук, доцент кафедри
філософії та міжнародної комунікації

Шеховцова-Бурянова Вікторія Анатоліївна, асистент кафедри філософії та
міжнародної комунікації.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Філософія»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії»	
Освітня програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов’язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	
Курс (рік підготовки)	3	
Семестр	6	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	15 год.	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	90 год.	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Філософія» є надання знань з філософії як вищого теоретичного світогляду, що віддзеркалює сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їхньої взаємодії; світоглядно-методологічна підготовка студентів; формування у них філософської культури як теоретичного підґрунтя університетського рівня підготовки спеціалістів та актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень,

надавати відповідні рекомендації.

РН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Вступ до філософії. Історія філософії								
Тема 1. Сутність філософії та її роль у суспільстві. Сучасне суспільство та філософія	15	2	2	11				
Тема 2. Стародавня філософія. Філософія Середньовіччя та Відродження	15	2	2	11				
Тема 3. Західноєвропейська філософія Нового часу. Німецька класична філософія	15	2	2	11				

Тема 4. Некласична філософія XIX-XX ст. Українська філософія	15	2	2	11				
Разом за змістовим модулем 1	60	8	8	44				
Змістовий модуль 2. <i>Онтологія. Гносеологія. Філософія суспільства та людини</i>								
Тема 5. Філософське вчення про буття. Свідомість як категорія філософії. Суспільна свідомість	15	1	1	13				
Тема 6. Пізнавальна активність людини. Особливості наукового пізнання в гуманітарних науках	15	2	2	11				
Тема 7. Соціальна філософія та філософія історії. Філософія права. Філософія економіки та політекономія.	15	2	2	11				
Тема 8. Філософська антропологія та філософія культури. Аксіологія: цінність буття та стратегії майбутнього.	15	2	2	11				
Разом за змістовим модулем 2	60	7	7	46				
Усього годин	120	15	15	90		6	4	80

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність філософії та її роль у суспільстві. Сучасне суспільство та філософія	2
2.	Стародавня філософія. Філософія Середньовіччя та Відродження	2
3.	Західноєвропейська філософія Нового часу. Німецька класична філософія	2
4.	Некласична філософія XIX-XX ст. Українська філософія	2
5.	Філософське вчення про буття. Свідомість як категорія філософії. Суспільна свідомість	1
6.	Пізнавальна активність людини. Особливості наукового пізнання в гуманітарних науках	2
7.	Соціальна філософія та філософія історії. Філософія права. Філософія економіки та політекономія.	2
8.	Філософська антропологія та філософія культури. Аксіологія: цінність буття та стратегії майбутнього.	2

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність філософії та її роль у суспільстві. Сучасне суспільство та філософія	2
2.	Стародавня філософія. Філософія Середньовіччя та Відродження	2

3.	Західноєвропейська філософія Нового часу. Німецька класична філософія	2
4.	Некласична філософія XIX-XX ст. Українська філософія	2
5.	Філософське вчення про буття. Свідомість як категорія філософії. Суспільна свідомість	1
6.	Пізнавальна активність людини. Особливості наукового пізнання в гуманітарних науках	2
7.	Соціальна філософія та філософія історії. Філософія права. Філософія економіки та політекономії.	2
8.	Філософська антропологія та філософія культури. Аксіологія: цінність буття та стратегії майбутнього.	2

4. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування
- співбесіда;
- тестування;

5. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

6. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. <i>Вступ до філософії. Історія філософії</i>		
Лекція 1 .	Знати базові філософські поняття. Вміти визначати власний світогляд. Аналізувати етапи формування світогляду. Розуміти особливості різних типів світогляду. Розрізняти індивідуальний та колективний, буденний та теоретичний світогляди. Застосовувати набуті знання до аналізу сучасного суспільства.	-
Практична робота 1.	Знати базові філософські поняття. Визначати власний світогляд. Аналізувати етапи формування світогляду. Розрізняти типи світогляду та їх особливості. Застосовувати знання для аналізу сучасного суспільства.	10

Тест 1.	Перевірити знання основних понять, типів і форм світогляду. Завдання на розпізнавання та класифікацію світоглядних позиц	5
Лекція 2.	Знати світові історико-філософські традиції. Аналізувати та розрізняти особливості східної та західної філософії. Розуміти специфіку формування кожної. Знати особливості існування середньовічної та ренесансної філософії. Вміти виділяти характерні риси кожної з них. Аналізувати культурні впливи на особливості формування певного типу філософування. Розуміти зв'язок між культурною традицією та стилем філософствування. Розрізняти християнську та світську філософію. Застосовувати набуті знання для критичного аналізу історичних процесів.	-
Практична робота 2.	Аналізувати східну і західну філософські традиції. Виділяти риси середньовічної та ренесансної філософії. Визначати зв'язки між культурною традицією і стилем філософування.	10
Тест 2.	Перевіряти знання філософських традицій, їх особливостей та культурних впливів.	5
Лекція 3.	Знати особливості філософії Нового Часу. Аналізувати історичні тенденції 17-19 ст. Розуміти логіку становлення та розвитку наукового знання. Розрізняти методи наукового пізнання даного періоду. Використовувати набуті знання для аналізу причин помилок у пізнання.	-
Практична робота 3.	Розрізняти особливості філософії Нового часу. Аналізувати тенденції розвитку наукового знання в 17–19 ст. Розглядати методи наукового пізнання та причини помилок у ньому.	10
Тест 3.	Завдання на ідентифікацію філософських напрямів Нового часу, методів наукового пізнання.	5
Лекція 4.	Знати особливості та школи неklasичної філософії. Аналізувати практичну значущість кожної із шкіл для розвитку філософії та науки. Розрізняти традиції сцієнтизму та антисцієнтизму. Знати етапи формування та представників української філософії. Аналізувати зв'язок між стилем філософствування та українськими культурними традиціями. Розуміти особливості української філос..думки. Розрізняти ідеї видатних українських філософів. Застосовувати набуті знання для з'ясування місця укр.філософії у	-

	світовій.	
Практична робота 4.	Досліджувати школи неklasичної філософії. Аналізувати ідеї українських філософів та стиль мислення в українській традиції. Порівнювати сцієнтизм і антисцієнтизм.	10
Тест 4.	Запитання щодо представників та основних ідей неklasичних і українських філософських традицій.	5
Самостійна робота 1.		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
<i>Модуль 2. Онтологія. Гносеологія. Філософія суспільства та людини</i>		
Лекція 5 .	Знати основні поняття філос. вчення про буття. Аналізувати зв'язок онтології та Науки. Розуміти зміст сучасних онтологічних проблем. Розрізняти проблеми буття світу та людини.	-
Практична робота 5.	Аналізувати зв'язок онтології з наукою. З'ясовувати онтологічні проблеми буття світу й людини.	10
Тест 5.	Перевіряти основні поняття онтології та розрізнення категорій буття.	5
Лекція 6 .	Знати основні поняття з теми. Вміти визначати наукові та ненаукові методи пізнання. Аналізувати значення застосування методології для розвитку науки. Розуміти особливості сучасної наукової методології. Розрізняти загальнонаукові, філософські та специфічно наукові методи пізнання. Застосовувати набуті знання для зростання фахової майстерності.	-
Практична робота 6.	Визначати наукові й ненаукові методи пізнання. Розрізняти загальнонаукові, філософські та специфічні методи. Аналізувати значення методології для науки.	10
Тест 6.	Завдання на класифікацію методів пізнання, аналіз методологій.	5
Лекція 7 .	Знати основні поняття з теми. Вміти формулювати проблеми суспільного буття. Аналізувати причини соціальних явищ. Розуміти логіку здійснення суспільно-історичних процесів. Розрізняти типи державної влади, моделі соціального устрою. Застосовувати набуті знання для власної соціалізації та підвищення соціальної успішності.	-
Практична робота 7.	Формулювати проблеми суспільного буття. Аналізувати соціальні явища та моделі соціального устрою. Визначати шляхи власної соціалізації.	10

Тест 7.	Містити питання на знання понять соціальної філософії, державної влади та суспільства.	5
Лекція 8.	Знати основні поняття з теми. Вміти формулювати проблеми людського існування. Аналізувати взаємозв'язок духовного та природного в людині. Розуміти значення т.зв. «вічних» філософських проблем. Розрізняти гуманістичні цінності. Застосовувати набуті знання в особистому житті.	-
Практична робота 8.	Аналізувати проблеми людського існування. Визначати зв'язок духовного та природного в людині. Розглядати гуманістичні цінності та «вічні» філософські питання.	10
Тест 8.	Завдання з теми філософської антропології та аналізу гуманістичних ідей.	5
Самостійна робота 2.		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

7. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4054>)

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Вступ до філософії (під ред.. Л. Л. Нікітін). Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 256 с.
2. Данилова Т.В., Сторожук С.В., Горбатюк Т.В. «Філософія». Навчально-методичний посібник для студентів НУБіП України денної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Бакалавр». - К.: «Сomp&сору сompanу», 2012.
3. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: онтологія людини: Навчальний посібник для студентів вузів. К. : Абрис, 2005. 335 с.
4. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: Посібник. К.: Академвидав, 2007.
5. Сторожук С.В., Матвієнко І.С. Практикум з філософії. К.: Видавничий центр НУБіП України, 2015.
6. Сторожук С.В., Матвієнко І.С. Філософія: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий центр НУБіП України, 2015.
7. Філософія Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 648 с.
8. Філософія. Методичні вказівки для студентів НУБіП України стаціонарної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Бакалавр». К.: Вид. центр НУБіП України, 2014. 24 с.
9. Культенко В.П., Гейко С.М., Горбатюк Т.В. та інші, Савицька І.М. К.: «Сomp&Сору сompanу», 2014. 112 с.
10. Філософія. Навчально-методичний посібник для студентів НУБіП України стаціонарної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Бакалавр». Савицька І.М. Культенко В.П., Супрун А.Г., Гейко С.М.К.: Вид. центр НУБіП України, 2014. 24 с.
11. Філософія: Підручник. К. : Либідь, 2001. – 408 с.
12. Філософський енциклопедичний словник. НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди; редкол.: В. І. Шинкарук (голова). К.: Абрис, 2002. 742 с.